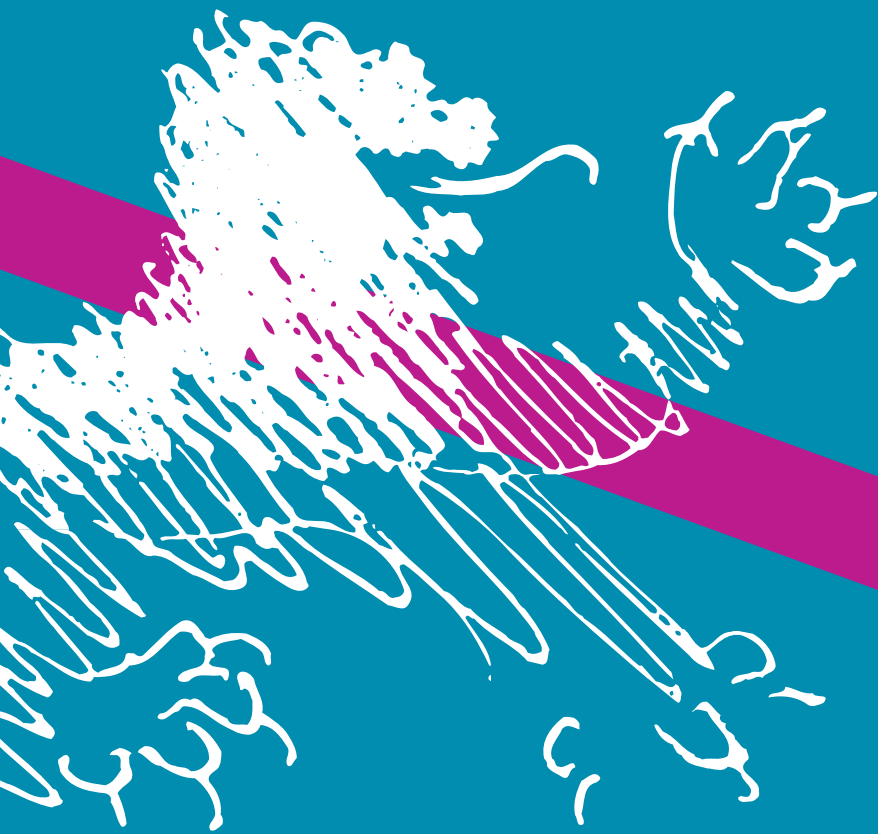

Samen impact maken voor kinderen

Uitkomsten
en resultaten
pilots jeugd-
ondersteuners
Leeuwarden
2018 - 2023

Colofon

© 2023 - Gemeente Leeuwarden en Sinzer- Grant Thornton

Dit document is een samenvatting van de monitoringresultaten en behaalde impact van de pilots Steunstructuur 12-/ Jeugdondersteuners, uitgevoerd in opdracht van de gemeente Leeuwarden, in de periode 2018-2021 en 2021-2023.

Onderzoekers Sinzer-Grant Thornton

Joyce Lagerweij, managing impact consultant (pilot 1 en 2)
Aimée van der Wolde, managing consultant (pilot 1 en 2)
Sanne Eekman, impact consultant (pilot 2)

Projectleider | innovatie-aanjager

Hanny Voskuylen, gemeente Leeuwarden

Coördinator jeugdondersteuners kindcentra

Annemarie Braaksma

Eindredactie

Corien Lambregtse - Voorallesiiseenwoord.nl
Kristel van der Veen, gemeente Leeuwarden

Ontwerp

Meenes - Creatieve Marketing

Met speciale dank aan:

Jeugdondersteuners kindcentra Leeuwarden, directies plus- IKC's, IKC-teams en alle gesprekspartners voor het delen van hun kennis en inzichten

Illustratie

Sinzer-Grand Thornton
Janneke Metselaar

Meer weten over de pilots Jeugdondersteuners IKC's?

Mail naar: secretariaatsd@leeuwarden.nl

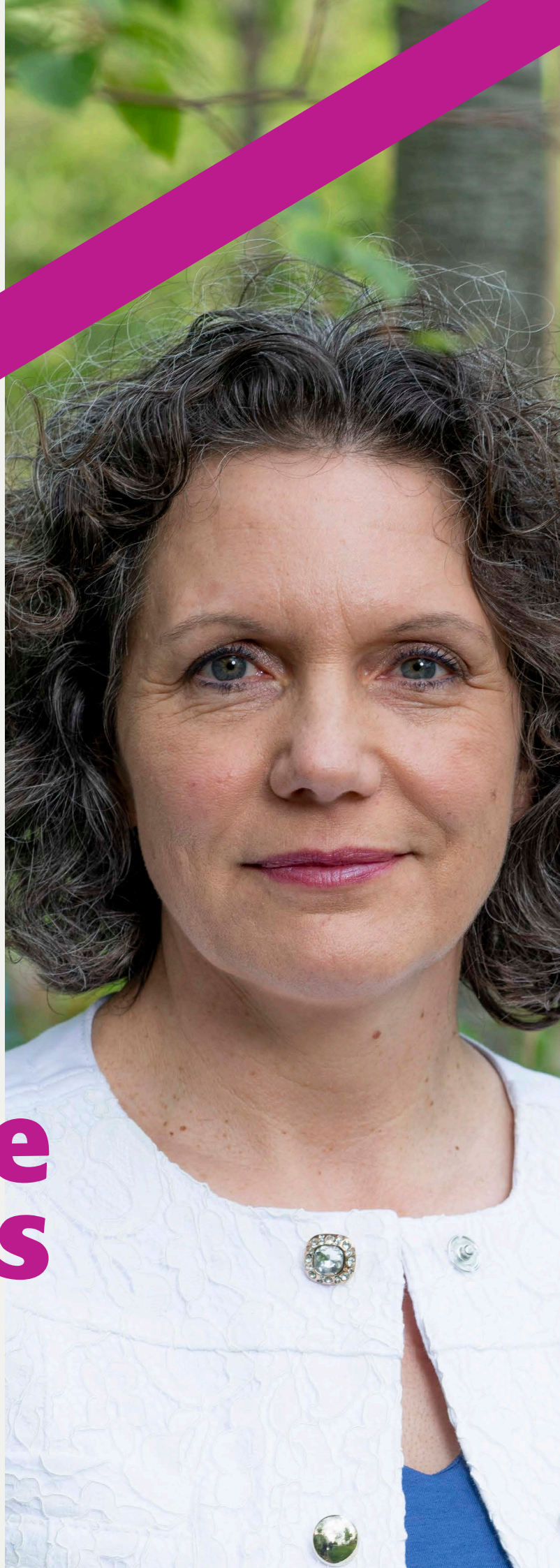
Inhouds- opgave

Voorwoord	05
01. Kansen voor kinderen Pilots steunstructuur 12-	06
02. Kaders bij de functie jeugdondersteuner	10
03. Effecten en gemonetariseerde impact	14
Bijlage 1 Reflectie op steunstructuur 12- (lectoraat Zorg voor Jeugd, NHL Stenden Hogeschool)	22
Bijlage 2 Opdrachtverlening en procesinrichting pilots	26
Bijlage 3 Uitwerking casussen	34

Wethouder
Jeugd, Onderwijs,
Gezondheid,
Vluchtelingen
& Integratie,
Diversiteit & Inclusie
en Coördinatie
programma
Leeuwarden-Oost,
gemeente
Leeuwarden

Nathalie Kramers

Voor- woord

Impact maken met beleid. Dat is wat Leeuwarden nastreeft. Impact gericht werken betekent: doen wat nodig is. Weten wat werkt en wat niet werkt, zeker als het gaat om jeugd, gezondheid en onderwijs. Werken aan kansen voor kinderen begint bij het versterken van het gewone leven.

De afgelopen twaalf jaar hebben we veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van integrale kindcentra (IKC's). De helft van de 63 basisscholen in Leeuwarden is inmiddels een IKC. Het primair onderwijs en de kinderopvang zitten hier onder één dak, met één pedagogische visie en onder één aansturing.

De afgelopen vijf jaar hebben we ook geïnvesteerd in pilots waarbij op deelnemende IKC's jeugdondersteuners werden ingezet. Aan de eerste pilot (2018-2021) deden drie IKC's mee. De tweede pilot loopt nog tot eind 2023. Hieraan doen elf plus-IKC's mee, gevestigd in de aandachtsgebieden in Leeuwarden Oost.

De functie 'jeugdondersteuner' hebben we hier in Leeuwarden zelf uitgevonden, om de inclusieve pedagogische omgeving van IKC's te versterken. De jeugdondersteuner is de verbindende schakel tussen kind, gezin, IKC, (jeugd)hulp en sociaal wijkteam (Amaryllis). De focus ligt op preventie. Door problemen vroegtijdig aan te pakken, voorkomen we dat kleine problemen groter en ernstiger worden en een kind uiteindelijke specialistische hulp nodig heeft. De juiste hulp op de juiste plek dus, dicht in de buurt.

Tijdens de pilots zijn periodiek impactmetingen gedaan. Uit de uitkomsten blijkt dat de inzet van de jeugdondersteuners forse financiële impact heeft. Vroegere toeleiding naar passende/ nodige zorg en het tegengaan van onnodige zorg leiden tot kostenbesparingen in de (jeugd)zorg. Daarnaast heeft de inzet van jeugdondersteuners ook sociale en maatschappelijke impact, zoals een stabielere thuissituatie en een betere startpositie voor kinderen. Die impact is niet altijd meetbaar in euro's en betaalt zich ook pas later uit, maar maakt wel een enorm verschil.

De pilots laten zien dat het loont om samen met het primair onderwijs en de kinderopvang te investeren in preventie. Een mooi voorbeeld van succesvolle publiek-private samenwerking met maatschappelijke impact.

Nu is het tijd voor de volgende stap: de pilots structureel verankeren in impactgericht beleid. Want investeren in kinderen is investeren in de toekomst.

Nathalie Kramers,
wethouder Jeugd, Onderwijs, Gezondheid,
Vluchtelingen & Integratie, Diversiteit & Inclusie
en Coördinatie programma Leeuwarden-Oost,
gemeente Leeuwarden

01.

Kansen voor kinderen

pilots steunstructuur 12-

Met welk doel zijn de pilots steunstructuur 12-/ jeugdondersteuners opgezet en door wie? Wat zijn de uitkomsten, succesfactoren en geleerde lessen? De hoofdlijnen samengevat.

Context

De gemeente Leeuwarden zet al verschillende collegeperiodes in op Kansen voor Kinderen. Op dit moment is het tweede programma Kansen voor Kinderen 2 in uitvoering (2021-2028). Binnen dit programma werken gemeente, kinderopvang (KOV) en primair onderwijs (PO) samen aan de doorontwikkeling van IKC's en de versterking van de steunstructuur 12- (kinderen van 0 tot 12 jaar).

De afgelopen jaren zijn twee pilots uitgevoerd met de inzet van jeugdondersteuners binnen de steunstructuur 12-. Daarmee is invulling gegeven aan opdrachten uit het Collegeprogramma 2018-2022 (zie bijlage 1 voor de opdrachtomschrijving en de uitwerking van de pilots). De eerste pilot is volledig door de gemeente gefinancierd. De tweede pilot is publiek-privaat gefinancierd. De PO-koepels dragen een derde bij aan de financiering van de inzet van de jeugdondersteuners. Zij bekostigen dit uit tijdelijke NPO-middelen tot eind 2023.

Pilot 1 (2018-2021) is op drie IKC's uitgevoerd. Op elk van deze IKC's was een jeugdondersteuner aanwezig (22 uur per week). Gedurende de pilot monitorde impact-adviesbureau Sinzer-Grant Thornton de maatschappelijke impact van de inzet van de jeugdondersteuners. Onderzoekers van NHL Stenden Hogeschool (Lectoraat Zorg voor Jeugd) deden een aanzet voor een methodiekbeschrijving.

De uitkomsten van pilot 1 zijn beschreven in het rapport Samen Sterk Staan (2021) en opgenomen in Kansen voor Kinderen 2, het uitvoeringsprogramma voor de doorontwikkeling van IKC's. Met de vaststelling van dit uitvoeringsprogramma is het startsein gegeven voor pilot 2: de inzet van jeugdondersteuners op de negen plus-IKC's in aandachtsgebieden in Leeuwarden.

Pilot 2 startte in september 2021 en loopt tot december 2023. Bij deze pilot zijn acht jeugdondersteuners actief op de negen plus-IKC's in de aandachtsgebieden. Deze jeugdondersteuners staan geregistreerd bij de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd. Afhankelijk van de omvang van een IKC is hun inzet tussen de 24 en 34 uur per week. De maatschappelijke impact van de inzet wordt opnieuw gemonitord door impact-adviesbureau Sinzer-Grant Thornton. NHL Stenden Hogeschool (Lectoraat Zorg voor Jeugd) verzorgt de 2-wekelijkse in-company-training en supervisie voor de jeugdondersteuners. Deze training en intervisie zijn verplicht vanuit de SKJ.

In het voorliggende eindrapport zijn de resultaten van beide pilots samengevat. Het rapport bouwt voort op de uitkomsten van de eerste pilot, aangevuld met de uitkomsten van de impactmetingen van en de vraagesprekken met betrokkenen in de tweede pilot. Janneke Metselaar, lector Zorg voor Kinderen aan NHL Stenden Hogeschool, schreef een reflectie op de steunstructuur12- (zie bijlage 2).

Uitkomsten

De impactmetingen en gesignaleerde trends uit de eerste pilot (rapport Samen Sterk Staan; 2021) zijn in de tweede pilot bevestigd en versterkt. De belangrijkste uitkomsten op rij:

1. Daadwerkelijke impact

Door het actieve optreden van de SKJ-geregistreerde jeugdondersteuners worden kinderen sneller geholpen en problemen eerder opgelost. Ook is er meer grip op ingezette zorgroutes. De gemonetariseerde casussen (zie hoofdstuk 3) duiden erop dat de inzet van jeugdondersteuners tweedelijns zorg voorkomt, waardoor de kosten van jeugdhulp omlaaggaan. Dit blijven we de komende jaren monitoren. Het idee achter de investering in een stevige steunstructuur 12- is dat die zich terugbetaalt: op de korte termijn in bespaarde (jeugd)zorgkosten, op de langere termijn in betere kansen op een gezonder, langer en gelukkiger leven voor kinderen en ouders.

2. Betere samenwerking binnen IKC's en met hulpverleners

Binnen IKC's groeit het bewustzijn dat het IKC een belangrijke rol heeft in het ondersteunen van de bredere ontwikkeling van kinderen en dat dit een optimale pedagogische omgeving vraagt. Dit leidt tot betere samenwerking binnen een IKC, waaronder een betere overdracht tussen kinderopvang en onderwijs, en ook tot betere samenwerking met ouders en externe zorgpartners. Uit de vraagesprekken blijkt dat zowel kinderen en ouders als IKC-medewerkers en hulpverleners positief gestemd zijn over de inzet van jeugdondersteuners.

3. Verschuiving naar preventie

Aandacht voor de problematiek áchter het gedrag van kinderen biedt meer inzicht in de problematiek in gezinnen of de omgeving van kinderen. Dit leidt ertoe dat kinderen en gezinnen vaker worden verwezen naar laagdrempelige, systeemgerichte (jeugd)hulp, in plaats van naar de (specialistische) jeugd-GGZ. De aandacht voor de context van een kind draagt daarmee bij aan de transformatie van de jeugdhulp: van curatief naar preventief en van individueel naar groeps- en IKC-niveau. Het resultaat is vermindering van onnodige zorg en vroegere toeleiding naar passende/nodige zorg.

Succesfactoren

In de pilots zijn drie belangrijke succesfactoren benoemd:

1. Sturing op meetbare doelen

Hoe duidelijker de doelstellingen ten aanzien van de inzet van een jeugdondersteuner, hoe beter kan worden gestuurd op de gewenste duurzame verandering. Dit maakt het van belang om te starten met een nulmeting en op basis daarvan concrete doelstellingen te formuleren en resultaatafspraken te maken. In de pilots is de Classificatie Jeugdproblemen (CAP-J) gebruikt om het zorggebruik op een IKC in kaart te brengen en te zien hoe gedrag van kinderen door het betreffende IKC wordt gecategoriseerd/ beoordeeld. Door tijdens de pilot meerdere metingen te doen, kan de inzet van de jeugdondersteuner waar nodig worden bijgesteld en wordt maximale impact bereikt.

2. Onafhankelijke positionering van jeugdondersteuners

Een belangrijke succesfactor is de onafhankelijke positie van jeugdondersteuners binnen het multidisciplinaire IKC-team. Jeugdondersteuners zijn niet in dienst van een IKC, een PO- of KOV-koepel, maar werken op detachingsbasis vanuit diverse organisaties. De gemeente financiert twee derde van de kosten, de betrokken onderwijskoepels een derde. Dankzij hun onafhankelijke positie zijn jeugdondersteuners in staat issues vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. Ook kunnen zij het IKC-team of de IKC-directie adviseren over en ondersteunen bij de versterking van het pedagogisch klimaat en de samenwerking met professionals in het sociale of jeugdhulpdomein. De detachingsoplossing is geen structurele oplossing. Op dit moment wordt onderzocht waar en hoe het werkgeverschap belegd kan worden in het geval de pilot wordt omgezet in structureel beleid. De onafhankelijke positie van de jeugdondersteuners blijft daarbij een belangrijk criterium.

3. Goede samenwerking

Goede samenwerking vraagt korte lijnen tussen gemeente, onderwijs en kinderopvang en een sterke basis om besluiten te kunnen nemen, structuren te transformeren en doelstellingen vast te houden. Dit vraagt van het IKC een heldere visie op de rol en positie van de jeugdondersteuner. Als het team die visie deelt, kan de jeugdondersteuner helpen bij het reflecteren op de cultuur en manier van werken binnen het IKC. Daardoor verschuift de aandacht van curatie op individueel kindniveau naar preventie op IKC-niveau. De jeugdondersteuners worden hierin begeleidt door de coördinator en projectleider.

Geleerde lessen

Wat is er nodig om de inzet van jeugdondersteuners impactvol te maken? De drie belangrijkste geleerde lessen.

1. Wees duidelijk over rol, taken en verantwoordelijkheden

Positioneer de functie jeugdondersteuner goed binnen de structuur van een IKC om optimaal effect te bereiken. Dit vergt goede afstemming met de betrokken onderwijskoepel, kinderopvangorganisatie en het IKC-team. Duidelijke afspraken over de rol, taak en verantwoordelijkheden van de jeugdondersteuner en de verantwoordingslijnen binnen de organisatie scheppen helderheid in verwachtingen over en weer.

Positioneer de functie ook helder binnen de jeugdzorg-preventieketen. Dit biedt duidelijkheid naar het wijkteam en externe partijen. Maak duidelijk welke partij waarvoor verantwoordelijk is en welke signalen waar moeten worden geadresseerd: onderwijs, kinderopvang, bestuur, gemeente of hulpverlening. Dit verhoogt de effectiviteit van de inzet van de jeugdondersteuner.

2. Ontwikkel een IKC-brede visie en werkwijze

Ontwikkel een gezamenlijke visie en doel waar het integrale team naar toe werkt. Maak afspraken over de manier waarop signalen worden opgepakt en acties worden ondernomen. Ook als het gaat om signalen van de jeugdondersteuner over het pedagogisch klimaat. Zorg voor een brede overdracht van informatie tussen leerkrachten, pedagogische medewerkers en jeugdondersteuners, zodat alle kinderen gezien worden, ook de 0- tot 4-jarigen, en de jeugdondersteuners hun werk beter kunnen doen. Leg afspraken vast, zodat voor alle betrokkenen inzichtelijk is wat er met gezinnen en/of kinderen is afgesproken. Bevorder een samenwerkingsgerichte cultuur. Betrek de jeugdondersteuners bij een betere overgang tussen kinderopvang en primair onderwijs en ook tussen primair en voortgezet onderwijs.

3. Bewaak de privacy bij het delen van persoonlijke gegevens

De functie jeugdondersteuners is in januari 2022 opgenomen in de Verordening Jeugdwet. Met het jeugdexpertteam (JET) en het sociaal wijkteam (Amaryllis) van de gemeente Leeuwarden zijn afspraken gemaakt over het delen van persoonsgegevens conform de eisen van de AVG. Aangezien de functie van jeugdondersteuners nieuws is, is een Data Protection Impact Assessment (DPIA) opgesteld. Hierin worden regels vastgelegd voor het verwerken van persoonsgegeven door jeugdhulpverleners en gemeenten, conform de eisen van de Autoriteit Persoonsgegevens, dus ook voor de jeugdondersteuners.

Conclusie

Jeugdondersteuners vormen de schakel die in de keten werd gemist. Zij maken de verbinding tussen kind/ gezin, IKC en hulpaanbod, mede door in te zetten op professionalisering, preventie en normalisering. Hun inzet leidt tot de volgende resultaten:

- Tevredenheid bij kinderen en ouders over de ervaren steun en hulp.
- Normalisering van gedrag, afschalen van dure en/of zware zorg.
- Besparing op zorgkosten en kosten in het brede sociale domein.
- Betere zorg voor kind en gezin door betere samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, zorg en welzijn.
- Verbetering van het pedagogisch klimaat op IKC's, waardoor gesignaleerde problemen vroegtijdig binnen het IKC worden opgelost en inzet van zwaardere zorg wordt voorkomen.

De functie jeugdondersteuner blijkt hiermee in deze fase van IKC-ontwikkeling voor alle betrokkenen van toegevoegde waarde.

02.

Kaders voor de functie jeugdondersteuner

Een belangrijke succesfactor voor de impactvolle inzet van jeugdondersteuners is duidelijkheid over hun rol en taken.

Wat zijn de randvoorwaarden en hoe kunnen jeugdondersteuners het best worden gepositioneerd binnen IKC's en de jeugdzorg-preventieketen?

De jeugdondersteuner is een functie die veel vaardigheden vraagt. De jeugdondersteuner moet een solofunctie en alle bijbehorende taken en verantwoordelijkheden aankunnen. Dit stelt hoge eisen aan de werving en selectie van potentiële kandidaten. De jeugdondersteuners die op IKC's worden ingezet zijn geregistreerd bij Stichting Kwaliteitsregister Jeugd.

Rol en taken

Jeugdondersteuners zijn professionals die eventuele kindproblematiek vroegtijdig signaleren en adresseren. Ze handelen strategisch om tot passende oplossingen te komen. Ze maken zaken op het juiste moment bespreekbaar en kunnen goed communiceren. Ze zijn laagdrempelig benaderbaar, drie tot vier dagen per week aanwezig op het IKC. Ook doen ze huisbezoeken om problemen achter het gedrag van kinderen beter te begrijpen en passende hulp te kunnen bieden. Ze lopen tijdens de hele schoolperiode zo nodig wekelijks met een kind of een gezin mee. Als er meer actie nodig is om problemen op te lossen, vervullen ze binnen het IKC of de jeugdzorgketen de rol van aanjager en verbinder.

De taken van jeugdondersteuners zijn professionalisering, preventie, normalisering en vroegtijdige signalering en aanpak van problemen. De precieze invulling van deze taken kan per IKC verschillen.

- **Professionalisering:** jeugdondersteuners bieden coaching en ondersteuning aan pedagogisch medewerkers en leerkrachten binnen het IKC-team. Zij versterken de competenties van teamleden in het signaleren en aanpakken van problemen bij kinderen. Ze stimuleren de samenwerking tussen professionals in verschillende domeinen en leggen de verbinding tussen onderwijs, kinderopvang en hulp- en opvoedondersteuning.
- **Preventie:** jeugdondersteuners fungeren als sparringpartners voor de IKC-directie en het IKC-team. Ze bedenken passende preventieve oplossingen voor kinderen en ouders bij het signaleren van problemen. Het preventieve aanbod omvat universele, selectieve en gerichte (geïndiceerde) preventie, waarbij niet alleen de risicofactoren worden aangepakt, maar ook de beschermende factoren worden versterkt. Naarmate jeugdondersteuners langer op een IKC aanwezig zijn, verschuift de inzet van gerichte individuele preventie naar universele en selectieve preventie.
- **Normalisering:** jeugdondersteuners lichten ouders en IKC-medewerkers voor over normaal kindgedrag en de uitdagingen die bij een normale ontwikkeling horen. Dit als tegenwicht tegen de neiging om gedrag van kinderen te problematiseren.
- **Vroegtijdige signalering en aanpak:** bij lichte ontwikkelings- en opvoedvragen bieden jeugdondersteuners zelf ondersteuning aan kinderen en ouders. Bij zwaardere problematiek gaan ze in overleg of leggen ze de verbinding met het sociaal wijkteam en/of jeugdexpertteam.

Positionering binnen ikc en jeugd-zorg preventieketen

Jeugdondersteuners fungeren als brug tussen thuis, het IKC en de jeugdzorg-preventieketen. Zij werken deels op casus- en deels op collectief niveau. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan een veilige en ondersteunende omgeving voor alle leerlingen en medewerkers van het IKC. Ze hebben veelvuldig overleg met het sociaal wijkteam (Amaryllis) en het jeugdexpertteam (JET) en onderhouden ook contact met de praktijkondersteuner huisartsenzorg (poh-jeugd). De korte lijnen zorgen ervoor dat een kind of gezin zo snel mogelijk de juiste hulp of zorg krijgt. De focus ligt op preventie: voorkomen dat knelpunten uitgroeien tot problematiek.

De jeugdondersteuners signaleren ook of er problemen zijn die meerdere kinderen en ouders aangaan. Door de signalen om te zetten in een aanbod binnen de IKC's, wordt de steunstructuur 12- versterkt. Ouders worden niet verwezen naar ondersteuning elders, maar kunnen binnen het IKC terecht. Daarin kan ook de gemeente een rol vervullen. De gemeentelijk projectleider zet signalen van de jeugdondersteuners zo mogelijk om in beleid (van aanbod- naar vraag gestuurd).

Een voorbeeld daarvan is het aanbod van KIES-trainingen (Kind In een Echtscheiding), waarvoor jeugdondersteuners ouders gericht uitnodigen bij signalen over (v)echtscheidingen. Er is een team van vier medewerkers van GGD en Amaryllis gevormd, dat op afroep beschikbaar om de training op IKC's en andere scholen te geven. Een ander voorbeeld is de behoefte aan medische kennis binnen een IKC. Daarop zijn in overleg met de GGD op een aantal plus-IKC's jeugdverpleegkundigen aan het IKC-team toegevoegd, die daar enkele uren per week werkzaam zijn. Andere signalen gingen over logopedie. Zo bleken kinderen met een GGD-verwijzing toch niet naar de logopedist te gaan. Ook waren er veel verschillende logopedisten bij een IKC betrokken, wat veel overlegmomenten van leerkrachten vroeg. Daarop is in overleg met de GGD besloten tot een pilot. Ouders worden actief benaderd en ondersteund als hun kind naar logopedie wordt verwezen. Kortdurende logopedie wordt door GGD-medewerkers uitgevoerd.

Begeleiding, ontwikkeling en implementatie

De ontwikkeling en implementatie van de functie jeugdondersteuner en de herinrichting van en afstemming binnen het jeugdhulplandschap vragen daadkrachtige gemeentelijke projectleiding. Tijdens de eerste pilot was de projectleider 2 dagen per week actief, tijdens de tweede pilot 1 dag per week. Bij de tweede pilot is ook een coördinator aangesteld voor de begeleiding van de acht jeugdondersteuners (24 uur per week). De coördinator ondersteunt bij het kaderen, positioneren en inbedden van de functie binnen het IKC-team en helpt om de transformatie te maken van curatief naar preventief denken en handelen. De projectleider en de coördinator hebben wekelijks overleg.

Interview met Annemarie Braaksma, coördinator jeugdondersteuners kindcentra Leeuwarden.

Annemarie Braaksma startte in de eerste pilot zelf als jeugdondersteuner. In de tweede pilot is ze aangesteld als coördinator. Ze coacht de acht jeugdondersteuners op de negen plus-IKC's en zorgt ervoor dat de functie goed wordt ingebed. Samen met de projectleider doorbreekt ze zo nodig bestaande structuren.

Wat voegt een jeugdondersteuner precies toe aan een IKC?

"Jeugdondersteuners zijn drie, vier dagen op een IKC aanwezig. Ze kijken met een andere blik naar kinderen dan bijvoorbeeld een pedagogisch medewerker of een leerkracht, maar ook anders dan een schoolmaatschappelijk werker of jeugdarts. De jeugdondersteuners zetten in op preventie en zijn laagdrempelig aanwezig. Ze spreken kinderen en ouders makkelijk aan en worden zelf ook makkelijk aangesproken. Ze gaan op huisbezoek, hebben korte lijntjes met het sociale wijkteam, het jeugdexpertteam en de praktijkondersteuner jeugd. Ze hebben geen agenda of vast aanbod, maar zijn gewoon nieuwsgierig naar waarom een kind zich gedraagt zoals het zich gedraagt, wat daarachter zit."

De jeugdondersteuner is op het IKC aanwezig, maar niet ván het IKC.

"Klopt. Dat is een bijzondere positie. Je moet als jeugdondersteuner naar het proces blijven kijken, geen onderdeel worden van het systeem. Daardoor kun je het IKC-team helpen om anders naar zichzelf, de IKC-cultuur en naar een kind te kijken. Elk kind heeft een verhaal."

Is het verschil al na een jaar te merken?

"Absoluut. Een jeugdondersteuner krijgt bij de start doorgaans meteen een hele lijst met namen van kinderen met problematiek. De jeugdondersteuner gaat met individuele kinderen aan de slag. Na een jaar is het verschil zeker merkbaar. Een jeugdondersteuner schept rust, in de klas en op het plein. Zodra de lijst met individuele problematiek kleiner wordt, gaat de jeugdondersteuner meer met groepsgerichte en IKC-brede preventie aan de slag. Daarmee maken we de slag van curatie naar preventie."

En hoe zit het met normaliseren van problemen?

"Gedrag wordt tegenwoordig al snel geproblematiseerd, maar lang niet altijd terecht. Er kunnen problemen thuis zijn. Soms liggen de oorzaken ook in de klas. Zo was er een kind dat in de klas erg druk gedrag vertoonde. De twee betrokken parttime leerkrachten vroegen de jeugdondersteuner om raad. Die ging in de klas kijken en zag dat de leerkrachten niet op één lijn zaten qua lesmethode en pedagogische visie. Het kind voelde dat en reageerde daarop. In dit geval hadden de leerkrachten dus iets te doen. Als een kind bepaald gedrag vertoont, is het belangrijk om naar de context te kijken en te zien wat daar speelt. Het probleem zit lang niet altijd in het kind, maar heel vaak in de omgeving of het systeem. Het kind hoeft zich niet aan te passen aan het systeem, het systeem moet zich aanpassen aan het kind."

Helpt het echt om problemen vroeg te signaleren?

"Hoe vroeger je erbij bent, hoe beter. Bijvoorbeeld als een kind niet naar school komt. De jeugdondersteuner gaat thuis kijken, vraagt wat er aan de hand is en kijkt wat het kind nodig heeft om weer naar school te gaan. Door aandacht en tijd te besteden aan het kind, de ouder en de leerkracht is al een aantal (bijna) thuiszitters in het onderwijs teruggekeerd. Problemen worden sneller en eenvoudiger opgelost. Daar varen kinderen, ouders en IKC-teams wel bij. En het bespaart nog kosten ook."

Een jeugdondersteuner schept rust, in de klas en op het plein. **Zodra de lijst met individuele problematiek kleiner wordt, gaat de jeugdondersteuner meer met groepsgerichte en IKC-brede preventie aan de slag.** Daarmee maken we de slag van curatie naar preventie.

03.

Effecten en gemone- tariseerde impact

De eerste pilot is in 2021 afgerond. Op de uitkomsten daarvan bouwen we voort. De tweede pilot loopt nog tot eind 2023. De positieve effecten zijn volgens de betrokkenen intussen al merkbaar.

Terugblik pilot 1

In de eerste pilot zijn drie jaar lang drie jeugdondersteuners ingezet op drie IKC's. Tijdens de pilot zijn kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeken uitgevoerd door impact-adviesbureau Sinzer-Grant Thornton. De uitkomsten zijn samengevat in het rapport [Samen sterk staan](#).

Het kwantitatief onderzoek bestond uit drie metingen: een nulmeting (2019), tussenmeting (2020) en eindmeting (2020). De eindmeting liet zien dat de signalering van problematiek is verbeterd (zie figuur 1). IKC-professionals hebben meer inzicht in de problematiek achter gedrag van kinderen. Dit leidde tot meer gebruik van eerstelijnszorg en jeugd- en opvoedhulp en tot een daling van het gebruik van jeugd-GGZ.

Het kwalitatieve onderzoek bestond uit interviews met de jeugdondersteuners, IKC-medewerkers en zorgpartners. Dit onderzoek bevestigde de uitkomsten van het kwantitatieve onderzoek.

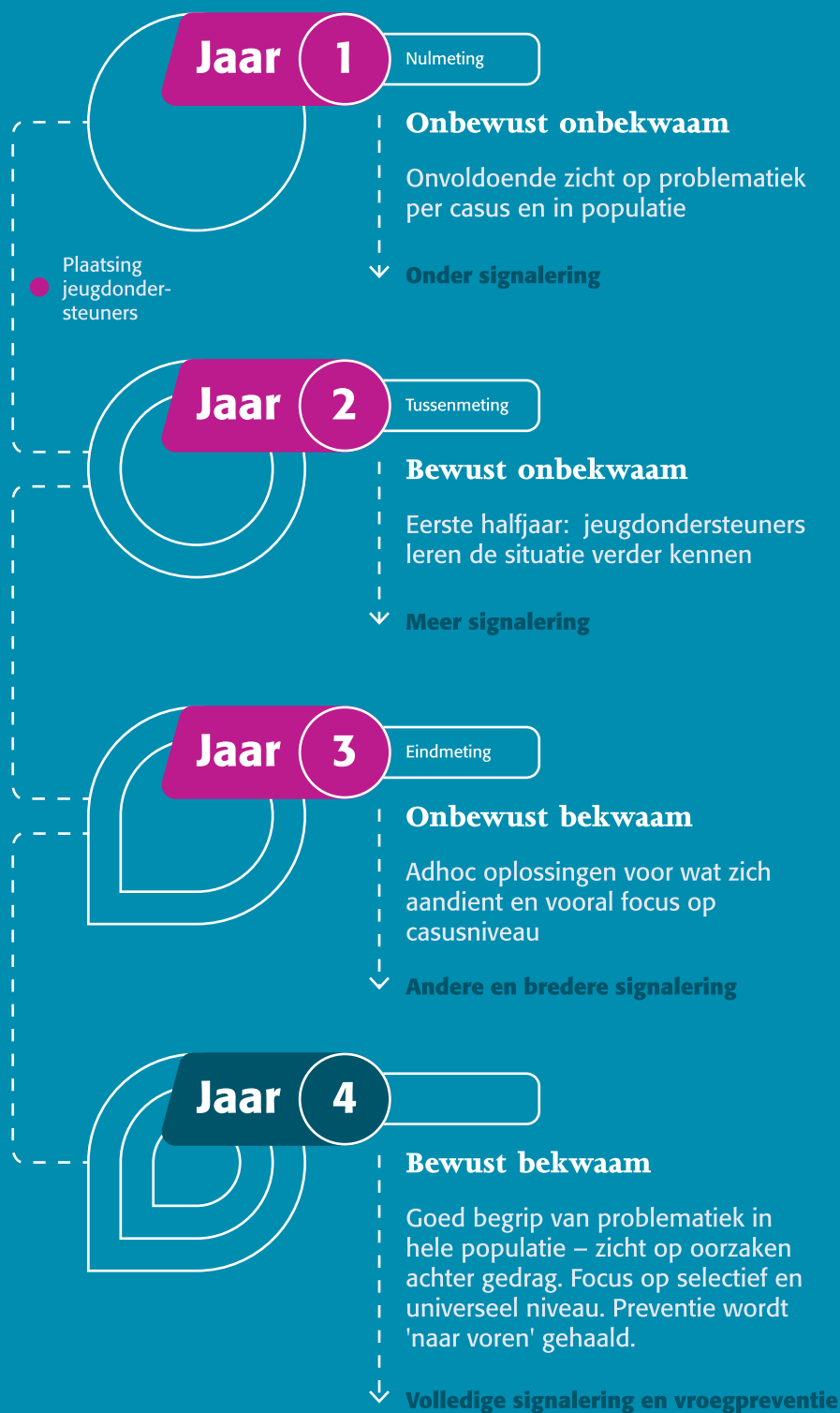
Op basis van de eerste nulmeting kwamen verschillende aandachtspunten naar voren die tijdens de pilot door jeugdondersteuners en IKC's zijn opgepakt, zoals bewustwording van de eigen zorgcultuur, betere signalering, preventieve aanpak voor 0-6-jarigen en meer aandacht voor problematiek achter gedrag.

De resultaten van de tussen- en eindmeting lieten verbetering zien: een normalisering in de aanpak, bredere signalering, betere signalering voor 0-6-jarigen, meer zicht op problemen achter gedrag en een verschuiving van kindgerichte jeugd-ggz naar gezinsgerichte jeugd- en opvoedhulp. De jeugdondersteuners waren laagdrempelig geïntegreerd en hanteerden een systeemgerichte aanpak van problematiek. Kennisoverdracht van jeugdondersteuners naar het IKC-team droeg bij aan meer zelfvertrouwen en minder handelingsverlegenheid bij vermoedens van problematiek.

De inzet van jeugdondersteuners heeft hiermee effect in de hele keten, zoals de effectketen in figuur 2 laat zien. De effectketen is geen blauwdruk, maar bedoeld als richtlijn. De impact van een jeugdondersteuner kan immers per locatie, kind en/of gezin verschillen.

Zicht op problematiek en zorggebruik

Figuur 1 | Verandering in signalering

Tussenstand pilot 2

In het Uitvoeringsprogramma Kansen voor Kinderen 2 is de keus gemaakt om de meest kwetsbare kinderen en gezinnen in de gemeente te ondersteunen. Onder meer door de inzet van jeugdondersteuners op de negen IKC's in aandachtsgebieden in Leeuwarden. De zogeheten plus-IKC's.

Bij de start van de pilot heeft impact-adviesbureau Sinzer-Grant Thornton op alle plus-IKC's een nulmeting uitgevoerd, gericht op vijf thema's:

1. Kind en problemen in de ontwikkeling: sociale relaties en structuren
2. Kind en vrijetijdsbesteding: (on)bekend maakt (on)bemind
3. Gezin: systeemproblematiek aan de basis van kindproblematiek
4. School: optimale ontwikkelcontext en universele preventie
5. Zorgomgeving: Inrichting samenwerking met hulp en zorg

Op basis van deze effectmeting zijn per plus-IKC de speerpunten bepaald, zoals bewustwording van de eigen zorgcultuur, betere signalering, preventieve aanpak voor 0-6-jarigen en meer aandacht voor problematiek achter gedrag.

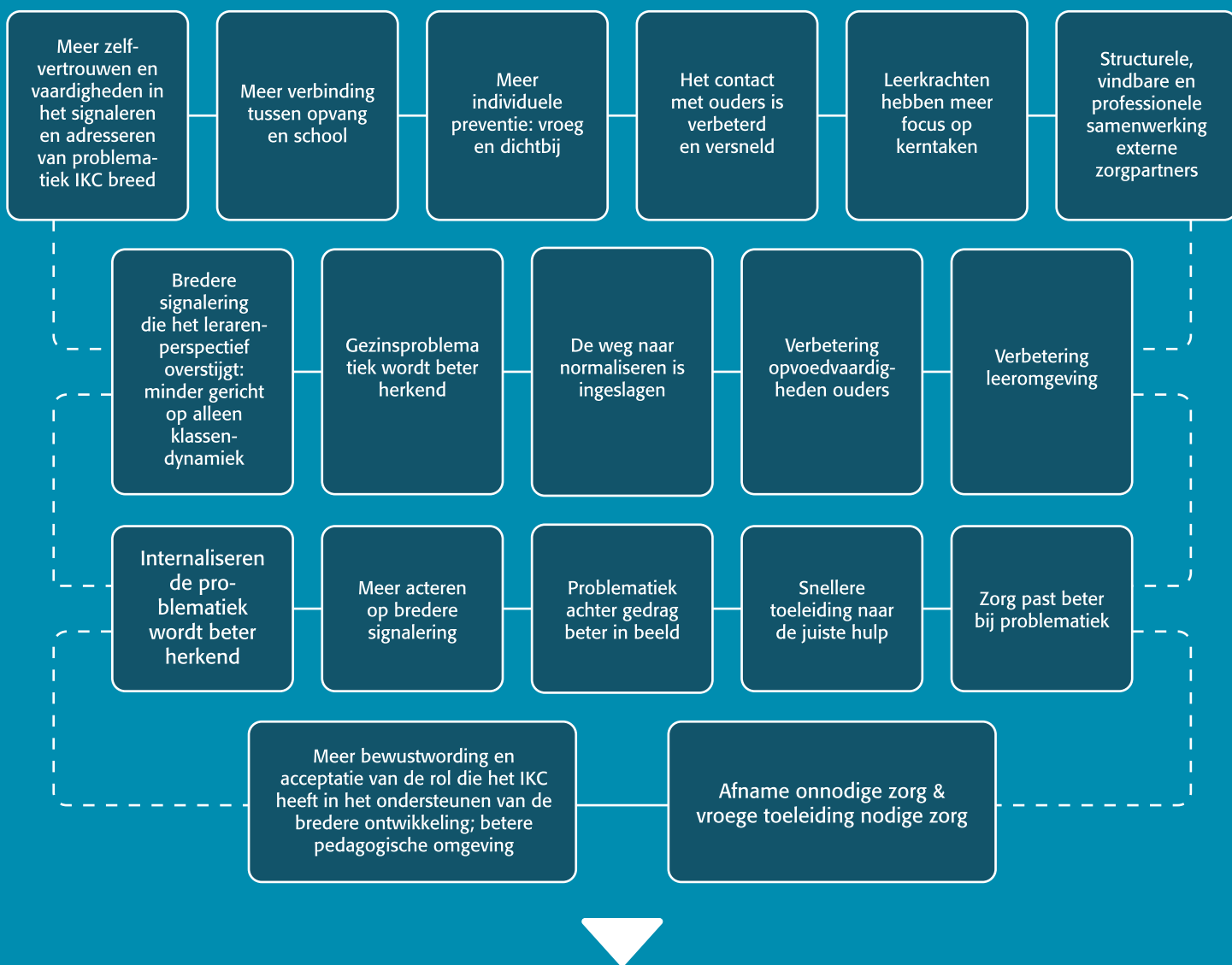
In mei 2023 heeft het impact-adviesbureau op alle plus-IKC's adviesgesprekken gevoerd, om de impact van de inzet van de jeugdondersteuner inzichtelijk te maken en de speerpunten zo nodig bij te stellen. Ook heeft het bureau kwalitatief onderzoek gedaan in de vorm van vraaggesprekken of een vragenlijst. Daarbij zijn de verschillende stakeholdergroepen betrokken: kinderen, ouders, IKC-medewerkers en zorgpartners. Op deze manier zijn de effecten van en succesfactoren voor de inzet van jeugdondersteuners in kaart gebracht. Tot slot is net als in de eerste pilot de impact van een aantal casussen gemonetariseerd door middel van een kosten-batenanalyse.

De jeugdondersteuners hebben momenteel zo'n 1500 kinderen (en ouders) op de plus-IKC's in beeld. Hiermee heeft preventie binnen de IKC's een stevige basis gekregen, met als verwacht effect dat de behoefte aan zware hulp zal afnemen.

Effectenketen jeugdondersteuners

Plaatsing jeugdondersteuners

Alle kinderen kunnen zich op hun eigen manier optimaal ontwikkelen

Figuur 2 | Visualisatie van de effectketen inzet jeugdondersteuners op IKC's

Effecten per stakeholdersgroep

Effecten voor kinderen

Met 19 kinderen die gesprekken hadden of hebben met de jeugdondersteuner is een vraaggesprek gevoerd. Dit leverde het volgende beeld op:

- **Sociale vaardigheden**
De kinderen leren om beter met andere kinderen om te gaan, voor zichzelf op te komen en zich minder voor zichzelf te schamen.
- **Psychologische ondersteuning**
De kinderen leren minder snel boos te worden en minder agressief te zijn en voelen zich daardoor beter.
- **Gezinsondersteuning**
Een kind vertelde dat de jeugdondersteuner de ouder geholpen met het stellen van regels.

Effecten voor ouders

Op het IKC Franciscus is onder ouders/ verzorgers een vragenlijst uitgezet over hun ervaringen met de jeugdondersteuner. De vragenlijst is door 43 ouders ingevuld. Dit leverde het volgende beeld op:

- **Merendeel ouders kent de jeugdondersteuner**
Een ruime meerderheid van de ouders die de vragenlijst invulden, is bekend met de functie jeugdondersteuner. De ouders die de functie niet kenden, hadden geen contact gehad met de jeugdondersteuner. Ouders zien de jeugdondersteuner als iemand bij wie ze terecht kunnen voor vragen over opvoeding, kindproblematiek en gezinsproblematiek en ook 'als je ergens tegenaan loopt, maar er nog geen instanties voor wilt of kunt benaderen'.

Volgens de ouders richt de jeugdondersteuner zich op vroegsignalering en biedt hij of zij laagdrempelige hulp. Sommige ouders zien de jeugdondersteuner als een objectieve hulpverlener binnen de school, die hulp biedt buiten de school om.

- **Kindproblematiek is voorname reden voor contact**
Van de ouders die de vragenlijst hebben ingevuld, hebben 20 ouders contact gehad met de jeugdondersteuner, deels na doorverwijzing door een leerkracht. De redenen waren divers:
 - Vragen rond de begeleiding van hun kind, zoals ondersteuningsbehoefte in de klas bij concentratie- en leerproblemen, of vragen rond sociaal- emotionele problematiek, zoals onzekerheid, gedrags- of slaapproblematiek.
 - Hulp bij gezinsproblematiek, zoals opvoedproblematiek, echtscheiding en te laat komen.
 - Vragen over praktische zaken, zoals een ontbijttas, hulp bij financiën en informatie over de speelleergroep.
- **Ouders krijgen verschillende manieren van hulp**
De jeugdondersteuner biedt volgens ouders verschillende manieren van hulp:
 - Directe begeleiding van het kind, bijvoorbeeld door een wekelijks gesprek.
 - Informatieverstrekking. Informatie en hulp bij het uitzoeken en aanvragen van zaken of het toeleiden naar instanties die hulp kunnen bieden.
 - (Kortdurende) begeleiding als gesprekspartner. De jeugdondersteuner voert 1-op-1 gesprekken of is aanwezig bij gezamenlijke (ouder-en-kind)gesprekken en bij communicatie tussen leerkracht en ouder/ verzorger.

- **Ouders voelen zich geholpen**

Zestien ouders geven aan dat de ondersteuning van de jeugdondersteuner hen ('absoluut') heeft geholpen. Slechts drie ouders zijn 'een beetje' geholpen, twee van hen geven daarbij aan dat het nog te vroeg is om te zeggen of zij wel of niet geholpen zijn door de jeugdondersteuner. Eén van de 20 ouders geeft op de vraag of hij/zij wel niet is geholpen het antwoord 'niet'. De helft van de ouders die ondersteuning hebben ontvangen van de jeugdondersteuner, waardeert de jeugdondersteuner in zijn algemeenheid 'heel erg'. Het contact met de jeugdondersteuner heeft 'heel veel' voor hen betekend, ze zijn 'heel blij' met de jeugdondersteuner en ook de kinderen zijn 'dol' op de jeugdondersteuner. Enkele ouders zeggen dat ze bij de jeugdondersteuner een luisterend oor vinden. Andere ouders hebben handvatten en oplossingen gekregen, waardoor ze meer rust in de thuissituatie ervaren en/of een kindproblematiek is opgelost. Ook geven ouders aan dat de jeugdondersteuner van belang is geweest voor het inzetten van de juiste hulp van instanties.

- **Ouderen ervaren de hulp als laagdrempelig**

Volgens de ouders is de jeugdondersteuner makkelijk te bereiken via meerdere kanalen: telefonisch, app, mail en face-to-face. Het contact kan structureel zijn, in de vorm van geplande gesprekken meerdere keren per week tot meerdere keren per maand. Zo nodig wordt de jeugdondersteuner ook tussendoor gevonden voor kort contact, zowel op school als thuis.

Effecten voor IKC-team

De inzet van een jeugdondersteuner heeft niet alleen effect op het gezin, kind en (zorg)partners, maar ook op het IKC-team zelf. De jeugdondersteuner brengt positieve veranderingen teweeg, zo blijkt uit gesprekken met IKC-teamleden.

- **Versterking van IKC-personeel**

De aanwezigheid van de jeugdondersteuner zorgt ervoor dat pedagogisch medewerkers, leerkrachten en intern begeleiders (Ib'ers) zich meer op hun kerntaken kunnen concentreren. De jeugdondersteuner fungeert als vraagbaak, waardoor medewerkers niet zelf op zoek hoeven te gaan naar informatie of hulp. Ook zorgt de jeugdondersteuner voor een doorgaande lijn in de zorgstructuur van het IKC en wordt meer dezelfde taal gesproken.

- **Beter inzicht in klimaat en cultuur IKC**

De jeugdondersteuner geeft inzicht in het pedagogische klimaat, de cultuur en de communicatie binnen het IKC. Hierdoor worden signalen van zorgen rondom kinderen eerder opgevangen en verbeteren de communicatielijnen binnen het IKC.

Effecten voor (zorg)partners

Ook de (zorg) partners rondom het IKC zijn positief over de inzet van jeugdondersteuners. De gesprekken met hen leverden het volgende beeld op:

- **Vroegere signalering van knelpunten**

Knelpunten in de ontwikkeling van het kind worden aangepakt voordat ze problematisch worden. Als er wel sprake is van problematiek waarvoor gespecialiseerde hulpverlening nodig is, heeft de jeugdondersteuner al enig inzicht in de onderliggende oorzaak waardoor er sneller passende hulpverlening wordt gezocht voor het kind en/of gezin.

- **Betere toeleiding naar hulpverlening**

Doordat de jeugdondersteuner een vertrouwensband met ouders opbouwt, worden barrières, zoals de angst voor hulpverlening, verkleind. Hierdoor zijn gezinnen meer bereid tot het zoeken dan wel aanvaarden van hulp. Ook verloopt het contact met andere hulpverleners soepeler. Elke jeugdondersteuner werkt op een IKC samen met een vaste contactpersoon uit het sociaal wijkteam en het jeugdexpertteam en heeft korte lijnen met de praktijkondersteuner jeugd (poh-jeugd) en andere hulpverlening. Andersom werkt het ook: hulpverleners kunnen kinderen en ouders via de jeugdondersteuner makkelijker bereiken.

- **Betere communicatie tussen gezin en hulpverleners**

Als gezinnen en hulpverlening elkaar hebben gevonden, kunnen jeugdondersteuners het gezin of de ouder(s) begeleiden bij een eventueel vervolgtraject. Doordat de jeugdondersteuner de taal van de hulpverlening en de ouders spreekt, verbetert de communicatie tussen ouders en hulpverleners. Soms zijn problemen simpel oplosbaar. Zo signaleerde de GGD een lage opkomst van 9-jarige kinderen bij de periodieke controle en meldde dit bij de jeugdondersteuner van IKC Franciscus. De jeugdondersteuner stuurde de betrokken ouders een brief om hen aan te moedigen met hun kind naar de GGD te gaan. Dit leidde tot een significant hogere opkomst bij de controle.

Succesfactoren

In februari 2023 zijn twee grote ophaalsessies gehouden met betrokken professionals: besturen, managers en directeuren van IKC's, locatiemanagers kinderopvang, intern begeleiders, ambtenaren en medewerkers van het sociaal wijkteam en het jeugdexpertteam. Op basis van hun input zijn de succesfactoren voor impactvolle inzet van jeugdondersteuners bepaald:

- **Andere blik**

De jeugdondersteuner gaat open het gesprek met kinderen aan. Waar een leerkracht iets moet leren en ouders het kind moeten verzorgen, heeft de jeugdondersteuner geen vaste agenda of gekaderd aanbod. De jeugdondersteuner kijkt met een andere blik naar het gedrag van het kind en is vooral nieuwsgierig naar redenen voor het gedrag van het kind. Een jeugdondersteuner ziet een kind vaak langere tijd en heeft de mogelijkheid om meerdere gesprekken te voeren of een spelletje te spelen. De jeugdondersteuner biedt een luisterend oor, heeft tijd en aandacht voor persoonlijke problematiek en ziet daarmee meerdere kanten van het kind.

- **Zichtbare aanwezigheid**

De jeugdondersteuner is zichtbaar aanwezig binnen het IKC. De jeugdondersteuner neemt deel aan informele en formele bijeenkomsten en staat ook op het schoolplein. Dat maakt het makkelijk om met hem of haar contact te leggen. Dat geldt voor ouders, maar ook voor de IKC-medewerkers. Iedereen binnen het IKC weet de jeugdondersteuner snel te vinden.

- **Verbindende rol**

De jeugdondersteuner fungeert als verbinder tussen thuis en IKC. De jeugdondersteuner komt op diverse plekken, zowel bij gezinnen thuis, als op de kinderopvang of buitenschoolse opvang. Observaties op deze verschillende plekken kunnen naast elkaar worden gelegd, waardoor onderliggende problematiek wordt herkend en passende ondersteuning kan worden geboden. De opgedane informatie wordt zo nodig bij de betrokken professionals teruggelegd.

- **Systemische aanpak**

De situatie van de ouder(s) en het gezin werkt door op hoe het met het kind gaat. De jeugdondersteuner richt zich op de versterking van de context van het kind en werkt systemisch. Door gezinsleden te betrekken bij het vinden van oplossingen worden onderliggende problemen aangepakt. Vooral in situaties waarbij meerdere kinderen uit één gezin op een IKC zitten, kan de jeugdondersteuner effectief handelen.

- **Laagdrempelige en snelle hulp**

Ouders en kinderen kunnen met een hulpvraag snel bij de jeugdondersteuner terecht. De jeugdondersteuner biedt praktische, laagdrempelige ondersteuning en kan die snel regelen. Bij 'thuiszitters' bijvoorbeeld gaat de jeugdondersteuner meteen thuis op bezoek om te kijken wat er speelt. De jeugdondersteuner heeft korte lijnen met de hulpverlening, waardoor hulp aan kinderen en/of ouders sneller op gang komt en verergering van het probleem zo mogelijk wordt voorkomen.

- **Duidelijkheid over rol en taken**

Het is van cruciaal belang dat de rol en taken van de jeugdondersteuner binnen het IKC helder zijn. Dit zorgt ervoor dat signalen die de jeugdondersteuner doorgeeft serieus worden genomen en daadwerkelijk worden opgepakt.

Gemonetariseerde impact

Zowel in pilot 1 als 2 is een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar het effect van de inzet van de jeugdondersteuners, met name op de vermindering van de kosten in het sociaal domein. De jeugdondersteuners hebben hiervoor in totaal 27 casussen aangedragen. Van elke casus is een kostenbatenanalyse gemaakt. Per casus is vastgesteld welke (extra) inzet binnen en buiten het IKC is gegeven en welke verwachte zorg door de betrokkenheid van de jeugdondersteuner is voorkomen.

In pilot 1 zijn zeventien casussen onderzocht (zie het rapport Samen sterk staan). De inzet van de jeugdondersteuner leidde per casus tot een gemiddelde besparing van €14.590 aan kosten in het sociale domein. Dit betrof onder meer de inzet van een leerplichtambtenaar, een pedagoog GGD, een maatwerkvoorziening, (bijzondere) bijstand, schuldsanering, jeugd-ggz-diagnostiek en behandeling, inzet van Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en het Behandeling en Expertise Centrum Jonge Kind.

In pilot 2 zijn tien casussen onderzocht. De gemiddelde besparing per casus bedraagt € 158.070 aan kosten in het brede sociale domein. Dit bedrag is berekend op basis van de tijd en kosten die de jeugdondersteuner en verschillende zorgpartners aan de casus hebben besteed. Daarnaast is onderzocht welke zorgkosten naar verwachting zijn voorkomen. In sommige gevallen was duidelijk dat langdurig schoolverzuim zou optreden als de jeugdondersteuner niet had ingegrepen. Een thuiszittend kind kost de ouders en de maatschappij tussen de € 50.000 en € 100.000 euro per jaar. De jeugdondersteuners kunnen door middel van huisbezoeken laagdrempelig interveniëren.

De gemiddelde besparing per casus is in de tweede pilot dus vertienvoudigde ten opzichte van de gemiddelde besparing per casus in de eerste pilot. Hiervoor zijn meerdere verklaringen. Er is meer ervaring opgedaan met de inzet van jeugdondersteuners. Jeugdondersteuners leren in trainingen en intervisie zelf ook anders naar casussen te kijken en kennis en ervaringen te delen. Ze krijgen meer ruimte om preventieve interventies uit te voeren en weten beter wat er nodig en mogelijk is. Ook zijn er systemische verbeteringen binnen IKC's bereikt. Bij al deze verbeteringen speelt de coördinator een cruciale rol door de samenwerking en kennisdeling tussen jeugdondersteuners, IKC's en hulpverleners te faciliteren en te stimuleren.

Bijlage 1

Reflectie op steunstructuur 12-

Dr. Janneke Metselaar, lector Zorg voor Jeugd aan NHL Stenden Hogeschool, schreef een reflectie op de ontwikkeling van de steunstructuur 12- op de integrale kindcentra (IKC's) waar de jeugdondersteuners actief zijn. Hieronder haar (ingekorte) reflectie.

De steunstructuur 12- omvat een integrale preventieve aanpak, bestaande uit universele, selectieve en gerichte (geïndiceerde) preventie. Universele preventie is bedoeld voor iedereen, selectieve preventie voor groepen met een verhoogd risico en gerichte (geïndiceerde) preventie voor individuen met een verhoogd risico. Preventie werkt als het doelgericht, gecoördineerd, samenhangend en langdurig wordt uitgevoerd. In de doorontwikkeling van de methodiekbeschrijving Jeugdondersteuners IKC-proeftuinen¹ zal de focus steeds meer verschuiven van gerichte preventie naar meer universele en selectieve preventie voor alle kinderen en gezinnen verbonden aan een IKC.

In een IKC zijn onderwijs, kinderopvang, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang samengevoegd. De rode draad is altijd een breed en gevarieerd aanbod van voorzieningen voor kinderen van 0 tot 13 jaar. Dit aanbod komt tot stand door een intensieve samenwerking tussen pedagogische basisvoorzieningen onderling en met de ouders. In een IKC is sprake van één pedagogische visie, één team en veelal ook één locatie. De samenwerking onderwijs, kinderopvang en zorg krijgt steeds meer aandacht. Onderzoek toont aan dat vroegsignalering en hulp dichtbij voor het kind (en ouders) minder ingrijpend en net zo doeltreffend zijn als verwijzing naar zwaardere vormen van zorg². Het interdisciplinair samenwerken verbetert bovendien het pedagogisch klimaat en de deskundigheid van de pedagogisch medewerkers. Daarom is het belangrijk dat IKC's nadenken over de integratie van zorg in hun organisatie³.

¹ Metselaar, J., Oenema-Mostert, I., Buitenwerf, G., & Douwes, R. (2021). Methodiekbeschrijving Jeugdondersteuners IKC-proeftuinen Herinrichten steunstructuur in en om school: een nieuwe steunstructuur in het PO/KOV (IKC) in Leeuwarden. Leeuwarden: NHL Stenden Hogeschool.

² Slot, P., & Leseman, P. (2019). Investeren in kinderen van 0-12 jaar. Bevindingen uit de wetenschap. PACT voor Kindcentra. Den Haag: Het Kinderopvangfonds.

³ NJi (2021). Kennisdossier: www.nji.nl/kinderopvang/samenwerken-rondom-kinderopvang

Aanleiding steunstructuur 12- in Leeuwarden

De gemeente Leeuwarden, het primair onderwijs en kinderopvangorganisaties in Leeuwarden hebben gezamenlijk het initiatief genomen voor de herinrichting en versterking van de steunstructuur in het primair onderwijs en kinderopvang. Alle jeugdigen van 0 tot 23 jaar in Leeuwarden zijn ergens in beeld, bij de GGD, de kinderopvang, de scholen, de leerplicht en het jongerenteam. Toch betekent dit niet dat iedere jeugdige de (eventueel) benodigde ontwikkelingsondersteuning krijgt. Bovendien wordt die zorg in veel gevallen te laat, te versnipperd, zonder afstemming tussen partijen en zonder regie aangeboden. Daarom heeft de gemeente Leeuwarden een aanpak voor 0-12 jarigen voorgesteld om synergie tussen de betrokken partijen te bereiken, in de vorm van de steunstructuur 12-.

Vanwege toename van individuele en groeps-gewijze meervoudige problematiek, is deze gericht op inclusie, professionalisering en preventie. Op de IKC's en scholen komt de ondersteuning vaak reactief tot stand – probleem gedreven en casusgericht. Dit leidt tot een stapeling van problemen, met als gevolg vaak opschaling naar dure tweedelijns zorg.

De dagelijkse praktijk van pedagogische situaties op IKC's is te vergelijken met een ijsberg die bestaat uit vele pedagogische interacties, positief en negatief, tussen bijvoorbeeld leerkrachten of pedagogische medewerkers en kinderen. De 'plussen' in de ijsberg in figuur 1 staan voor positieve gebeurtenissen en interacties die in lijn zijn met de, idealiter breed gedragen, pedagogische visie. Maar er doen zich ook negatieve gebeurtenissen voor die niet in lijn zijn met die visie. De communicatie met kinderen of ouders laat bijvoorbeeld te wensen over of leerkrachten, pedagogisch medewerkers en/of andere collega's in het IKC zijn onvoldoende toegerust om de ontwikkeling van kinderen in de volle breedte te versterken. Daarom is versterking van de preventieve ondersteuningsstructuur in kinderopvang en onderwijs noodzakelijk.

Inzet Jeugdondersteuner

De functie jeugdondersteuner is ontstaan omdat de IKC's behoefte hebben aan meer expertise wat betreft het verminderen, voorkomen dan wel oplossen van problemen in het ontwikkelen, leren en opgroeien van kinderen binnen verschillende contexten.

Een jeugdondersteuner helpt, als lid van een interprofessioneel team, het pedagogisch klimaat binnen een IKC versterken. Het gaat dus niet om het ontlasten van de school, maar nadrukkelijk om het versterken van het pedagogisch klimaat. De jeugdondersteuner richt zich op preventie, normalisering, professionalisering, vroegtijdige signalering en adressering van problemen en een betere verbinding met de leefwereld van het kind buiten de school. Op die manier wordt gewerkt aan een inclusieve, goede pedagogische omgeving voor kinderen van 0-12 jaar, waarin snel en effectief wordt gereageerd op ontwikkelingsvragen van kinderen, opvoedvragen van ouders en ondersteuningsvragen van pedagogisch medewerkers en leerkrachten.

Figuur 1: De zichtbaarheid van de pedagogische situatie op IKC's voor een groot deel 'onder water'

Positionering Jeugdondersteuner

De invulling van de steunstructuur is deels afhankelijk van de context van het IKC, zoals de wijkpopulatie en het aantal (zorg)leerlingen. Dit betekent dat op de ene schoollocatie de jeugdondersteuner wordt ingezet voor groepsinterventies, en dat op een andere locatie de inzet voornamelijk gericht is op het individu (kind, gezin). De grote gemene deler is dat de jeugdondersteuner in elk IKC op alle niveaus beweegt: uitvoerend, ondersteunend, organisatorisch en leidinggevend.

De jeugdondersteuner maakt deel uit van het (basis)team op het IKC, bestaande uit aan het IKC verbonden professionals die interprofessioneel samenwerken. De jeugdondersteuner neemt regelmatig deel aan het teamoverleg (kinderopvang of onderbouw/bovenbouw team) waarin de kind- en leerlingbesprekingen plaatsvinden, om zo dicht bij de professional te staan en om bijvoorbeeld coaching on the job te geven.

Figuur 2: De zichtbaarheid van de pedagogische situatie op IKC's voor een groot deel 'boven water'

Er is nog weinig bekend over de effectiviteit van vroegsignalering⁴. In soortgelijke programma's als de steunstructuur 12- waarin jeugdondersteuners fungeren, geven leerkrachten en pedagogisch medewerkers aan dat ze beter met een grote diversiteit van kinderen om kunnen gaan en dat ze zich gesterkt voelen in hun pedagogisch denken en handelen. Daarnaast bleek een verschuiving zichtbaar waarin de inzet van zorg steeds meer gericht is op normaliseren en inclusie (van curatief naar preventief) en het versterken van het pedagogisch klimaat.

Uitkomsten in de praktijk

Doordat de jeugdondersteuner in de gelegenheid is om in- en extern personeel op het IKC te ondersteunen en te faciliteren, is er in de samenwerking tussen de jeugdondersteuner, zorg, kinderopvang, onderwijs en gezin sprake van korte lijnen. De inzet van de jeugdondersteuners blijkt van positieve invloed op de werkwijze van de leerkrachten en de pedagogisch medewerker en daarmee op het onderwijs- en kinderopvangsysteem. Betrokkenen geven aan de tips of de ondersteuning van de jeugdondersteuner als positief te ervaren.

Daarmee blijkt de jeugdondersteuner een 'vehikel' te zijn om verandering en transformatie tot stand te brengen. De toevoeging van de jeugdondersteuner binnen het IKC zorgt ervoor dat processen transparant worden, de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang wordt versneld en functies beter op elkaar worden afgestemd.

De steunstructuur is welbeschouwd een vorm van interdisciplinair en integraal (samen)werken. Dit vraagt om vertrouwen tussen professionals, een gezamenlijke visie, gemeenschappelijke doelen, een duidelijke taakverdeling, genoeg hulpmiddelen, reflectie en wederzijdse feedback. De jeugdondersteuner draagt eraan bij om het pedagogisch en didactisch klimaat binnen het IKC meer en meer zichtbaar te maken. De aanwezigheid van de jeugdondersteuner brengt een groter deel van de ijsberg van positieve en negatieve pedagogische interacties boven water (figuur 2). Door de pedagogische situatie zichtbaar te maken, kan deze worden versterkt en verbeterd. De steunstructuur 12- helpt IKC's om gericht te werken aan een positieve pedagogische situatie.

Deze aanpak draagt eraan bij om de kinderen en gezinnen in de achterstandsgebieden in Leeuwarden gelijke kansen te bieden.

⁴ Slot, P., & Leseman, P. (2019). Investeren in kinderen van 0-12 jaar. Bevindingen uit de wetenschap. PACT voor Kindcentra. Den Haag: Het Kinderopvangfonds.

Bijlage 2

Opdrachtverlening en procesinrichting pilots

Context

In het Collegeprogramma 2018-2022 De Kracht van Samen geeft het college aan door te willen gaan op wat is bereikt en ontwikkelingen verder te brengen. Zij zet zich in voor een samenleving waarin mensen volop kansen krijgen.

Met de ambitie: 'Iedereen doet mee!' wordt ingezet op vernieuwing van het sociaal domein. Met betrekking tot de jeugd van 0-12 jaar formuleerde het college voor deze periode 2 opdrachten: Ontwikkel een vernieuwde werkwijze met betrekking tot de Steunstructuur -12/inzet jeugdondersteuners. En: geef verder vorm aan de doorontwikkeling van Integrale Kindcentra.

Aan deze collegeopdrachten is als volgt vorm en inhoud gegeven:

Opdracht 1.

Met de pilot 'Steunstructuur 12-' is in de periode 2018-2021 ervaring opgedaan met de inzet van jeugdondersteuners in 3 Integrale Kindcentra. Hiermee is een nieuwe werkwijze ontwikkeld. Het eindrapport is in september 2021 opgeleverd. Dit bevatte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten en een eerste methodiekbeschrijving.

Opdracht 2.

In samenwerking met de partners van primair onderwijs en kinderopvang is in 2021 het Uitvoeringsprogramma Kansen voor Kinderen 2 tot stand gekomen; een gedragen ambitie om de ontwikkeling van de Integrale Kindcentra de komende 8 jaar gezamenlijk verder vorm te geven. In het Uitvoeringsprogramma is tevens de uitbreiding van de inzet jeugdondersteuners opgenomen; 8 jeugdondersteuners op 9 Plus IKC's.

Het eindrapport pilot Steunstructuur 12- en het Uitvoeringsprogramma Kansen voor Kinderen 2 zijn op 21 september 2021 door het college vastgesteld.

Procesinrichting

1. Pilot 3 jeugdondersteuners: 2018 - 2021
2. Uitvoeringsprogramma Kansen voor Kinderen 2 /uitbreiding team jeugdondersteuners: 2021 - december 2023

Ad 1. Pilot 3 jeugdondersteuners 2019 - 2021

Periode /datum	Actie	Toelichting
<p>November 2018</p>	<p>Nulmeting op de 3 IKC's in de pilot, uitgevoerd door impact-adviesbureau Sinzer- Grand Thornton.</p> <p>De nulmeting omvat het IKC-profiel qua problematiek en zorggebruik, gebaseerd op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CAP-J Nederlands Jeugd Instituut, ingevuld door IKC-team • Interviews met IKC-medewerkers en sociaal wijkteam • Gemeentelijke data over zorgtoewijzing 	<p>Invloed IKC-cultuur op signalering en zorggebruik. Elk IKC heeft een eigen (zorg)cultuur met dominante opvattingen over problematiek en zorg. Die cultuur werkt door in de signalering van problematiek, de duiding hiervan en het zorggebruik.</p> <p>Op basis van de nulmeting kregen de jeugdondersteuners naast locatie specifieke speerpunten ook een aantal algemene speerpunten mee die voor elk IKC van toepassing zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maak het IKC-team bewust van de zorgcultuur en het effect daarvan op hulpgebruik. • Ondersteun het IKC-team bij signalering van problemen, met name ook in de onderbouw. • Geef aandacht aan de signalering van internaliserende gedragsproblemen en gezinsproblematiek. • Normaliseer: bied laagdrempelige en preventieve hulp aan. Bespreek met het IKC-team en met ouders wat 'normaal' gedrag is, passend bij de ontwikkelfase van een kind. • Werk samen met het voorliggend veld (preventie) om het gezin passende zorg te bieden. • Stem tweedelijnszorg af met de jeugdarts, de POH GGZ-jeugd en het sociaal wijkteam.

April 2019	Start pilot inzet 3 jeugdondersteuners op 3 IKC's	Jeugdondersteuners (22 uur per week) richten zich samen met het IKC-team op de volgende taken: professionalisering, preventie, normalisering, vroegtijdige signalering en adressering van problemen en een betere verbinding met de leefwereld van het kind binnen en buiten het IKC.
		Financiële dekking; gemeente Leeuwarden
		De pilot ging gepaard met kwantitatief en kwalitatief impactonderzoek, uitgevoerd door impact-adviesbureau Sinzer - Grant Thornton.
		Tijdens de pilot zijn 3 metingen gedaan om de impact van de inzet van de jeugdondersteuners inzichtelijk te maken. Ook zijn er interviews gehouden met de jeugdondersteuners, IKC- medewerkers en andere betrokkenen. Onderzoekers van NHL/ Stenden Hogeschool hebben de werkwijze van de jeugdondersteuners vastgelegd in een eerste methodiekbeschrijving.
		Deelnemende IKC's: IKC Franciscus, IKC Prins Maurits (medio 2019 vervangen voor IKC Willem Alexander) en IKC de Weide
Februari 2020	2e meting	De tussenmeting, begin 2020, laat al duidelijke veranderingen zien ten opzichte van de nulmeting. De signalering van problematiek in de voorschoolse groepen en onderbouw is verbeterd. De problematiek achter gedrag en zorggebruik is beter in beeld. Het gebruik van jeugd-GGZ is gedaald, het gebruik van laagdrempelige eerstelijnszorg en systeemgerichte jeugd- en opvoedhulp is gestegen.

Juni 2021	3e meting/eindmeting pilot Steunstructuur 12-	<p>Uit de eindmeting, halverwege 2021, blijkt dat de signalering verder is verbeterd. De IKC-professionals hebben meer inzicht in de internaliserende problematiek, de gezinsproblematiek en de problematiek achter gedrag, in gezinnen en omgeving. Het gebruik van eerstelijnszorg en jeugd- en opvoedhulp is verder toegenomen, het gebruik van jeugd-GGZ verder gedaald.</p>
		<p>In 2020 en 2021 zijn in totaal 17 casussen waar bij een jeugdondersteuner betrokken was in detail beschreven en gemonetariseerd in een kosten-batenanalyse. De inzet van de jeugdondersteuner heeft per beschreven casus geleid tot een gemiddelde besparing van €14.590 in het sociale domein</p>
21 September 2021	Vaststelling college eindrapport pilot Steunstructuur 12- en Uitvoeringsprogramma Kansen voor Kinderen 2	Hiermee is voldaan aan de opdrachten 1 en 2 uit het Collegeprogramma 'De Kracht van Samen' en aan het Koersdocument Sociaal Domein

Ad 2. Uitvoeringsprogramma Kansen voor Kinderen 2; onderdeel uitbreiding team jeugdondersteuners; 8 jeugdondersteuners op 9 Plus IKC's 2022 - heden

Periode /datum	Actie	Toelichting
September 2021	Vaststelling Uitvoeringsprogramma Kansen voor Kinderen 2	Besluit start pilot op 9 plus-IKC's en uitrol jeugdondersteuners op deze plus-IKC's.
		Financiële dekking salariskosten: 2/3 gemeente Leeuwarden; Onderwijs Achterstanden + bijdrage college 200K voor 2022, 2024 en 2025 1/3 primair onderwijs; NPO-middelen tot eind 2023
Januari 2022	Opname functie jeugdondersteuners in Verordening Jeugdwet	De verantwoordelijkheid voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp is bij gemeenten belegd en dient te zijn beschreven in de Verordening Jeugdwet
	Opstellen Data Protection Impact Assessment (DPIA)	Regels voor het verwerken van persoonsgegevens door jeugdhulpverleners en gemeenten, conform de eisen van de Autoriteit Persoonsgegevens, dus ook voor de jeugdondersteuners
Februari 2022	Start coördinator jeugdondersteuners	Coaching, begeleiding jeugdondersteuners. Vormgeven en inbedden van de functie in samenwerking met kinderopvang en primair onderwijs
Maart 2022	Afspraken sociaal wijkteam en jeugdexpertteam over samenwerking met jeugdondersteuners	Beschrijving van de samenwerking met betrekking tot ieders taak, bevoegdheid en verantwoordelijkheid

<p>April '22 – April'23</p>	<p>Gefaseerd aanstellen 8 jeugdondersteuners</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de functie van jeugdondersteuner is veel interesse. • De vacature heeft, tot de aanname van de achtste jeugdondersteuner, steeds online gestaan. • De sollicitatiecommissie, bestaande uit afvaardigingen van alle partijen, heeft in de gesprekken met kandidaten de functie-eisen consequent gehanteerd. Hierdoor heeft de instroom van nieuwe jeugdondersteuners meer tijd in beslag genomen. <table border="1" data-bbox="778 521 1401 1496"> <thead> <tr> <th>Aantal JOK-ers</th> <th>9 Plus IKC's</th> <th>Inzet Jeugdondersteuner vanaf;</th> <th>Uren-inzet</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>IKC Franciscus</td> <td>augustus 2021</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>IKC Prins Maurits</td> <td>april 2022</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>IKC Montessori /IKC Eestroom * * = 1 Locatie i.v.m. 1 brinnummer</td> <td>1ste inzet mei 2022 – april 2023 2de inzet vacature</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>IKC Prins Constantijn</td> <td>mei 2022</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>IKC Kinderkoepel</td> <td>1ste inzet april 2022 – oktober 2022 2de inzet mei 2023</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>IKC Palet</td> <td>juni 2022</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>IKC Potmarge/IKC Plataan</td> <td>november 2022</td> <td>34</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>IKC Aventurijn</td> <td>april 2023</td> <td>24</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal JOK-ers	9 Plus IKC's	Inzet Jeugdondersteuner vanaf;	Uren-inzet	1	IKC Franciscus	augustus 2021	30	2	IKC Prins Maurits	april 2022	28	3	IKC Montessori /IKC Eestroom * * = 1 Locatie i.v.m. 1 brinnummer	1ste inzet mei 2022 – april 2023 2de inzet vacature	32	4	IKC Prins Constantijn	mei 2022	24	5	IKC Kinderkoepel	1ste inzet april 2022 – oktober 2022 2de inzet mei 2023	32	6	IKC Palet	juni 2022	24	7	IKC Potmarge/IKC Plataan	november 2022	34	8	IKC Aventurijn	april 2023	24
Aantal JOK-ers	9 Plus IKC's	Inzet Jeugdondersteuner vanaf;	Uren-inzet																																			
1	IKC Franciscus	augustus 2021	30																																			
2	IKC Prins Maurits	april 2022	28																																			
3	IKC Montessori /IKC Eestroom * * = 1 Locatie i.v.m. 1 brinnummer	1ste inzet mei 2022 – april 2023 2de inzet vacature	32																																			
4	IKC Prins Constantijn	mei 2022	24																																			
5	IKC Kinderkoepel	1ste inzet april 2022 – oktober 2022 2de inzet mei 2023	32																																			
6	IKC Palet	juni 2022	24																																			
7	IKC Potmarge/IKC Plataan	november 2022	34																																			
8	IKC Aventurijn	april 2023	24																																			
<p>Mei 2022</p>	<p>Start in 2-wekelijkse company training voor jeugdondersteuners</p>	<p>Bijeenkomsten met als thema: (werk)overleg, ontwikkeling van de functie, preventie, etc.</p>																																				
<p>September 2022</p>	<p>Start intervisie voor jeugdondersteuners</p>	<p>Verplicht onderdeel aangezien de Jeugdondersteuners SKJ-geregistreerd zijn</p>																																				

November 2022	Start registratie in Mens Centraal (zaaktype jeugdondersteuners)	Om de samenwerking met het jeugdexpertteam (JET) en het sociaal wijkteam (Amaryllis) mogelijk te maken, werken de jeugdondersteuners eveneens in het registratiesysteem MensCentraal, met een eigen zaaktype. Persoonsgegevens worden pas aan een zaak toegevoegd als tweedelijns ondersteuning nodig is en gegevens gedeeld moeten worden met het JET en Amaryllis. Dit gebeurt altijd in overleg met en met toestemming van ouders/verzorgers. Via MensCentraal wordt de preventieve inzet van jeugdondersteuners gemonitord. De jeugdondersteuners houden hun interventies bij; het preventieve deel en dat wat ze doorzetten naar tweedelijns zorg. De data-analisten van de gemeente analyseren de registraties en verstrekken elke kwartaal een overzicht van de handelingen van de jeugdondersteuners. Deze informatie wordt door de projectleider vertaald in mogelijke beleidsvoorstellen en/of collectieve preventieve inzet.
November-januari 2022-2023		Afronding nulmeting, duidingsgesprekken op 11 plus-IKC's
Maart 2023	Jaarplanning opgesteld	In samenwerking met kinderopvang en primair onderwijs gestart met de formalisering van de inbedding van de functie in een IKC; inwerkperiode, evaluatiemomenten, AVG-afspraken, etc.
Mei 2023	Verkenning/samenwerking met POH	Ieder IKC heeft nu de gewenste samenwerking tussen jeugdondersteuner, medewerker sociaal wijkteam, medewerker jeugdexpertteam en praktijkondersteuner huisarts (POH). Per locatie wordt met vaste contactpersonen gewerkt, zodat partijen elkaar goed kennen.
Mei 2023	2e rapport inzet jeugdondersteuners	
Mei 2023	Start cyclus resultaatafspraken/monitoringsproces	Adviesgesprekken door Sinzer -Grant Thornton per IKC over resultaatafspraken. Elk IKC ontvangt: <ul style="list-style-type: none"> • Verslag van het adviesgesprek • Overzicht resultaatafspraken voor komend jaar
Elk najaar 2024 -2028	Voortzetting cyclus	<ul style="list-style-type: none"> • Vervolgmeting per plus-IKC • Uitkomsten bespreken • Adviesgesprek met mogelijke verbeterpunten ter versterking van het pedagogisch klimaat, waaronder ouderbetrokkenheid, en de geboden ontwikkelingskansen voor kinderen.

Bijlage 3

Uitwerking casussen

Onderstaande tabellen bevatten de kosten-batenanalyses van de tien casussen die tijdens pilot 2 zijn onderzocht. De casussen uit pilot 1 zijn te vinden in het rapport [Samen sterk staan](#).

Casus 01.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 8.716,50			
Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Observatie in de klas	€ 75,- (1 uur x €75,-)	J-GGZ diagnostiek	€ 1.204,-
Afstemmen BSO, leraar, IB'er	€ 75,- (1 uur x €75,-)	Traject jeugdhulp	€ 8.000,-
Contact leerling	€ 75,- (1 uur x €75,-)	Intern gedragskundige	€ 300,-
Contact jeugdhulpaanbieders en Amaryllis	€ 112,50 (1,5 uur x €75,-)	Versnelling wachttijden en verkorten van huidig traject	Niet gemonetariseerd
Schoolarts	€ 37,50 (0,5 uur x €75,-)		
Doorverwijzen JET	€ 37,50 (0,5 uur x €75,-)		
Contact beide ouders	€ 375,- (5 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 787,50	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 9.504,-

Casus 02.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 2.981,25

Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Observatie in de klas	€ 75,- (1 uur x €75,-)	Melding Veilig Thuis	€ 3.600,-
Afstemmen BSO, leraar, IB'er	€ 75,- (1 uur x €75,-)		
Contact leerling	€ 187,50 (2,5 uur x €75,-)		
Contact Amaryllis	€ 56,25 (0,75 uur x €75,-)		
Contact moeder	€ 225,- (3 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 618,75	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 3.600,-

Casus 03.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 179,25			
Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Afstemmen BSO, leraar, IB'er	€ 75,- (1 uur x €75,-)	Leerplicht-ambtenaar	€ 648,- (8 x €81,-)
Contact leerling	€ 37,50 (0,5 uur x €75,-)		
Afstemmen wijkteam	€ 56,25 (0,75 uur x €75,-)		
Contact moeder en hulpverlener moeder	€ 262,50 (3,5 uur x €75,-)		
Contact jeugdexpert JET	€ 37,50 (0,5 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 468,75	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 648,-

Casus 04.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 7.212,50

Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Kennismaking ouders	€ 112,50,- (1,5 uur x €75,-)	Traject jeugdhulp	€ 8000,-
Kennismaking kind/observatie	€ 75,- (1 uur x €75,-)		
Gesprekken kind	€ 375,- (5 uur x €75,-)		
Huisbezoeken	€ 225,- (3 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 787,50	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 8000,-

Casus 05.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 49.931,25

Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Kennismaking moeder	€ 112,50,- (1,5 uur x €75,-)	Thuiszitter	€51.000,-
Contact kind	€ 600,- (8 uur x €75,-)		
Gesprekken leerkracht en kind	€ 37,50 (0,5 uur x €75,-)		
Gesprekken met moeder en school	€ 150,- (2 uur x €75,-)		
Contact wijkagent	€ 18,75 (0,25 uur x €75,-)		
Huisbezoek	€ 150,- (2 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 1.068,75	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 51.000,-

Casus 06.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 7.475,-			
Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Huisbezoek	€ 112,50,- (1,5 uur x €75,-)	Traject jeugdhulp	€ 8.000,-
Gesprekken kind	€ 225,- (3 uur x €75,-)		
Afrondend gesprek ouder/kind	€ 75,- (1 uur x €75,-)		
Tussentijdscontact moeder	€ 75,- (1 uur x €75,-)		
Bellen wijkteam	€ 37,50 (0,5 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 525,-	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 8.000,-

Casus 07.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 50.475,-			
Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Kennismaking ouder en kind	€ 75,- (1 uur x €75,-)	Thuiszitter	€ 51.000,-
Contact leerling	€ 450,- (6 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 525,-	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 51.000,-

Casus 08.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 14.800,-

Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Overleg met directie, IB en leerkrachten	€ 225,- (3 uur x €75,-)	Traject jeugdhulp kind 1	€ 8.000,-
Contact voogden	€ 75,- (1 uur x €75,-)	Traject jeugdhulp kind 2	€ 8.000,-
Gesprek school en moeder	€ 75,- (1 uur x €75,-)		
Huisbezoek	€ 150,- (2 uur x €75,-)		
Gesprekken kind 1 + kind 2	€ 375,- (5 uur x €75,-)		
Contact ouders	€ 225,- (3 uur x €75,-)		
Contact andere hulpverlening	€ 75,- (1 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 1.200,-	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 16.000,-

Casus 09.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 11.212,50			
Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Huisbezoek	€ 150,- (2 uur x €75,-)	Traject jeugdhulp	€ 8.000,-
Kindgesprekken	€ 487,50 (6,5 uur x €75,-)	Opvoed- ondersteuning	€4.000,-
Gezin kleding kopen	€ 150,- (2 uur x €75,-)		
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 787,50	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 12.000,-

Casus 10.

Totaal bespaarde kosten gemeente: € 5.087,55			
Inzet door interventie van JOK		Verwachte kosten zonder inzet JOK	
Gezin kleding kopen	€ 161,25 (2,15 uur x €75,-)	Integrale vroeghulp	€ 5.248,80
Gemaakte kosten door gem. Leeuwarden:	€ 161,25	Voorkomen kosten voor gem. Leeuwarden	€ 5248,80

